

Brüssel, 16.12.2015
COM(2015) 648 final

2015/0295 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,
millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses kaubadiilerite suhtes
kohaldatavate eranditega

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Termin „kaubadiiler” hõlmab mitmesuguseid energia- ja kaubaturgude osalisi: osa neist kaupleb üksnes kauba tuletislepingutega, kusjuures funktsioonide ja riskide seisukohast sarnaneb nende tegevus investeerimisühingute tegevusega, teised aga kauplevad kauba tuletisinstrumentidega pelgalt kaubatootmise abitegevusena. Määruses (EL) nr 575/2013 (edaspidi „kapitalinõuete määrus”) ja direktiivis 2013/36/EL (edaspidi „kapitalinõuete direktiiv”) sätestatud nõudeid kohaldatakse nii krediitiasutuste kui ka investeerimisühingute suhtes. Investeerimisühingute suhtes kehtiv usaldatavusnõuete täitmise kord põhineb krediitiasutuste suhtes kohaldataval korral ning see on kohandatud kõnealuste ühingute osutatavatele investeerimisteenustele.

Kapitalinõuete määruse artikli 493 lõike 1 ja artikli 498 lõike 1 alusel on kaubadiilerid („[investeerimisühingud], kelle põhitegevus on ainult investeerimisteenuste osutamine või tegevuste teostamine, mis on seotud direktiivi 2004/39/EÜ I lisa C jao punktides 5, 6, 7, 9 ja 10 loetletud finantsinstrumentidega, ja kelle suhtes ei kohaldata 31. detsembril 2006 direktiivi 93/22/EMÜ (väärtpaberiturul pakutavate investeerimisteenuste kohta)”) vabastatud vastavalt riskide kontsentreerumisega seotud nõuetest ja omavahendite nõuetest.

Mõlema erandi kehtivus lõpeb 31. detsembril 2017. Kõnealune aegumisklausel lisati kapitalinõuete määrusesse algselt selleks, et anda reguleerimisasutustele aega kaubadiilerite riskiprofiilile vastava usaldatavusnõuete täitmise korra kindlaksmääramiseks¹. Sel eesmärgil anti komisjonile kapitalinõuete määruse artikli 493 lõikega 2 ja artikli 498 lõikega 2 volitus koostada 2015. aasta lõpuks aruanded. Nende aruannete alusel võib komisjon otsustada teha ettepanekud kapitalinõuete määruse muutmiseks. Peale selle peab komisjon samaks tähtpäevaks esitama aruande usaldatavusnõuete täitmise järelevalve asjakohase korra kohta investeerimisühingute puhul üldiselt. Ka selle aruande alusel võib komisjon esitada ettepaneku.

Kuna eespool osutatud aruanded on seotud, otsustas komisjon teha ühe läbivaatamise (edaspidi „investeerimisühingute läbivaatamine”) ning käsitleda eespool kirjeldatud küsimusi ühes aruandes. Seda peeti vajalikuks selleks, et tagada igat liiki investeerimisühingute jaoks sidus usaldatavusnõuete raamistik. Investeerimisühingute läbivaatamine on juba töös: nimelt palus komisjon asjaomasel teemal tehnilisi nõuandeid Euroopa Pangandusjärelevalvelt ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvelt. Need asutused pidid oma nõuanded esitama 2015. aasta septembri lõpuks. Järgmise sammuna koostab komisjon nende nõuannete põhjal oma aruande. Kui komisjon peaks otsustama investeerimisühingute suhtes praegu kehtivat usaldatavusnõuete raamistikku muuta, kirjeldatakse aruandes investeerimisühingute läbivaatamise järgmisi etappe ning avaldatakse üldjoontes, milliseid muudatusi komisjon kaalub.

Investeerimisühingute läbivaatamise puhul on tegemist keeruka projektiga, mis käesoleva aasta lõpuks valmis ei saa. Seetõttu on ülimalt ebatõenäoline, et kui läbivaatamise tulemusena peaks vajalikuks peetama õigusakte, oleks need võimalik välja töötada, vastu võtta ja kohaldada enne praegu kehtivate erandite aegumist (st enne 2017. aasta lõppu). See mõjutab

¹ Kapitalinõuete määrusega õigupoolest pikendati direktiiviga 2006/48/EÜ ette nähtud erandeid, kuna kaubadiilerite jaoks asjakohase usaldatavusnõuete raamistiku väljatöötamiseks ei jäänud piisavalt aega.

kaubadiilereid – kui selleks ajaks ei ole investeerimisühingute läbivaatamise alusel konkreetset usaldatavusnõuete raamistikku kindlaks määratud, kohaldatakse nende suhtes alates 1. jaanuarist 2018 kõiki kapitalinõuete määruse/direktiivi nõudeid.

Selle stsenaariumi puhul kerkib esile kaks küsimust. Esiteks tähendaks see, et kaubadiilerite suhtes kohaldataks kõiki kapitalinõuete määruse/direktiivi nõudeid ilma teadliku (ja faktidel põhineva) otsuseta selle kohta, kas selline kord oleks nende puhul tõepoolest kõige sobivam. Teiseks, eeldades, et investeerimisühingute läbivaatamise tulemusena nähtaks kaubadiileritele ette nende tegevusele kohandatud usaldatavusnõuete raamistik, ei oleks neile samas tagatud stabiilset õigusraamistikku. See tähendaks, et nad peaksid väga lühikese aja (ühe-kahe aasta) jooksul minema praeguselt korralt, kus nad on vabastatud riskide kontsentreerumisega seotud ja omavahendite nõuetest, üle ajutisele korrale (kõikide määruse/direktiivi nõuete kohaldamine) ja viimaks eespool nimetatud kohandatud raamistikule. Selline stsenaarium ei ole soovitatav.

Sellise olukorra vältimiseks on seega asjakohane pikendada kapitalinõuete määruuses sätestatud kehtivaid erandeid. Pikendamisel tuleks võtta arvesse investeerimisühingute läbivaatamise lõpetamiseks ning võimalike selle alusel vajalikuks peetavate õigusaktide väljatöötamiseks, vastuvõtmiseks ja kohaldamiseks vajaminevat aega.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas kehtivate sätetega**

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas kapitalinõuete määruse kehtivate sätetega (selle eesmärk on pikendada määruuses sätestatud kehtivaid erandeid). Peale selle vastab see täielikult kõnealuse määruse kohase investeerimisühingute läbivaatamise üldeesmärgile (investeerimisühingute jaoks asjakohase usaldatavusnõuete raamistiku kindlaksmääramine); see võimaldaks säilitada kaubadiilerite suhtes praegu kehtiva korra kuni läbivaatamise lõpetamiseni ja võimalike selle alusel vajalikuks peetavate seadusandlike ettepanekute rakendamiseni.

- **Kooskõla Euroopa Liidu muude poliitikavaldkondadega**

Käesolev ettepanek on seotud direktiivi 2014/65/EL (edaspidi „MiFID II”) kohaste rakendusaktidega, milles tehakse kindlaks investeerimisühingu määratluse alla kuuluvad kaubadiilerid². Peale selle on see seotud energiaturgude valdkonna poliitikaga, võttes arvesse, et kaubadiilerid tegutsevad nendel turgudel (mõnikord isegi suurtes energiakontsernides)³.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Kuna ettepanekuga muudetakse kapitalinõuete määrust, valiti selle jaoks sama õiguslik alus.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Kehtivad erandid on sätestatud liidu õiguses, täpsemalt kapitalinõuete määruuses. Kuna kapitalinõuete määrusega ei ole liikmesriikidele ette nähtud võimalust neid erandeid pikendada, saab seda teha üksnes liidu tasandil.

² MiFID II on seotud kapitalinõuete määruse ja direktiiviga: kui kaubadiiler liigitatakse MiFID II alusel investeerimisühinguks, kohaldatakse tema suhtes kapitalinõuete määruuses/direktiivis sätestatud nõudeid.

³ Erandi pikendamine aitaks ära hoida võimalikke häireid sellistel turgudel ning annaks piisavalt aega kaubadiilerite asjakohase usaldatavusnõuete raamistiku kindlaksmääramiseks.

- **Proportsionaalsus**

Käesolev ettepanek on proportsionaalne, sest punktis 1 kirjeldatud probleemi lahendamiseks muudetakse kehtivat õigusakti väga vähesel määral.

- **Õigusakti valik**

Õigusaktiks valiti määrus, sest pikendamiseks on vaja muuta kapitalinõuete määrust.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA PEETUD KONSULTATSIOONIDE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Olemasolevate õigusaktide järelhindamine/toimivuskontroll**

Nagu eespool märgiti, on kapitalinõuete määruse ja direktiiviga investeerimisühingutele (sealhulgas kaubadiileritele) ette nähtud usaldatavusnõuete raamistik praegu läbivaatamisel. Selle läbivaatamise tulemusena määratakse kindlaks asjakohane usaldatavusnõuete kord kaubadiilerite jaoks. Käesoleva ettepaneku eesmärk on pikendada kaubadiilerite suhtes praegu kehtivat korda kuni investeerimisühingute läbivaatamine on lõpetatud ning selle tulemusel kavandatavad võimalikud muudatused kehtivas usaldatavusnõuete raamistikus ellu viidud.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Konkreetsed konsultatsioonid sidusrühmadega ei peetud.

- **Ekspertarvamuste kogumine ja kasutamine**

Välisekspertide arvamusi ei kogutud ega kasutatud.

- **Mõju hindamine**

Selle ettepaneku jaoks ei ole ette nähtud mõjuhindamist, kuna sellega ei kaasne märkimisväärtet majanduslikku, keskkonna- ega sotsiaalset mõju. Pigem oleks oluline mõju stsenaariumil, kus erandeid ei pikendata ja kaubadiilerite suhtes hakatakse sellest tulenevalt kohaldama kõiki kapitalinõuete määruks ja direktiivis sätestatud nõudeid, analüüsimate, kas selline kord on nende jaoks kõige sobivam.

- **Õigusloome kvaliteet ja lihtsustamine**

Ettepanekuga ei kaasne muutusi kaubadiilerite regulatiivses koormuses võrreldes praeguse olukorraga. Eeldades, et investeerimisühingute läbivaatamise tulemusena töötatakse kaubadiilerite jaoks välja uus usaldatavusnõuete raamistik, on käesoleva ettepaneku eesmärk pigem hoida ära olukord, kus kaubadiilerite suhtes kohaldatakse kõiki kapitalinõuete määruks ja direktiivis sätestatud nõudeid (mistõttu suureneks ka regulatiivne koormus), kuigi peagi tuleks niikuinii minna üle eespool nimetatud uuele raamistikule.

Teisisõnu on käesoleva ettepaneku eesmärk hoida ära kaubadiilerite regulatiivse koormuse ajutist suurenemist.

- **Põhiõigused**

Ettepanek ei mõjuta põhiõiguste kaitset.

4. MÕJU EELARVELE

Käesolev ettepanek ei mõjuta eelarvet.

5. MUUD KÜSIMUSED

- **Rakenduskavad ning järelevalve-, hindamis- ja aruandluskord**

Käesoleva ettepaneku eesmärk on pikendada ajavahemikku, mille jooksul on kaubadiilerid vabastatud teatavatest kapitalinõuete määrusega ette nähtud nõuetest. Konkreetseid rakenduskavasid ei ole vaja, sest pikendamine on vahetult kohaldatav ja võimaldab kehtivat korda jätkata. Samadel põhjustel ei ole vajadust eriotstarbelise järelevalve-, hindamis- ja aruandluskorra kehtestamise järele. Selline kord osutuks aga vajalikuks juhul, kui investeerimisühingute läbivaatamise tulemusena otsustatakse kaubadiilerite suhtes kohaldatavat usaldatavusnõuete raamistikku muuta.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide kohta)**

Ei kohaldata.

- **Ettepaneku teatavate sätete üksikasjalik selgitus**

Ettepanekus sisalduvad sätted puudutavad üksnes kapitalinõuete määruks kaubadiilerite suhtes sätestatud erandite pikendamist seoses riskide kontsentreerumisega seotud nõuete ja omavahendite nõuetega. Ettepaneku eesmärki ja sätteid on juba üksikasjalikult selgitatud käesoleva kommenteeritud kokkuvõtte eelmistes punktides.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses kaubadiilerite suhtes kohaldatavate eranditega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,
võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust²,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 575/2013³ sätestatakse, et investeerimisühingud, kelle põhitegevus on ainult investeerimisteenuste osutamine või tegevuste teostamine, mis on seotud direktiivi 2004/39/EÜ⁴ I lisa C jao punktides 5, 6, 7, 9 ja 10 loetletud finantsinstrumentidega, ja kelle suhtes ei kohaldata 31. detsembril 2006 direktiivi 93/22/EMÜ,⁵ (edaspidi „kaubadiilerid”) on vabastatud riskide kontsentreerumisega seotud nõuetest ja omavahendite nõuetest. Need erandid kehtivad 31. detsembrini 2017.
- (2) Määruse (EL) nr 575/2013 kohaselt peab komisjon 31. detsembriks 2015 koostama aruande usaldatavusnõuete täitmise järelevalve asjakohase korra kohta kaubadiilerite puhul. Peale selle on määrusega ette nähtud, et komisjon koostab samaks kuupäevaks aruande usaldatavusnõuete täitmise järelevalve asjakohase korra kohta investeerimisühingute puhul üldiselt. Vajaduse korral esitatakse nende aruannete alusel seadusandlikud ettepanekud.

¹ ELT C [...], [...], lk [...].

² ELT C [...], [...], lk [...].

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 575/2013, 26. juuni 2013, krediitiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/39/EÜ, 21. aprill 2004, finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ (ELT L 145, 30.4.2004, lk 1).

⁵ Nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ, 10. mai 1993, väärtpaberiturul pakutavate investeerimisteenuste kohta (EÜT L 141, 11.6.1993, lk 27).

- (3) Investeeringisühingute, sealhulgas kaubadiilerite usaldatavusnõuete kord on praegu läbivaatamisel (edaspidi „investeeringisühingute läbivaatamine”) ning menetlus ei ole veel lõppenud. Läbivaatamise lõpetamist ja võimalike selle tulemusena vajalikuks peetavate uute õigusaktide vastuvõtmist on oodata alles pärast 31. detsembrist 2017.
- (4) Kehtiva korra alusel hakatakse kaubadiilerite suhtes pärast 31. detsembrist 2017 kohaldama riski kontsentreerumisega seotud nõudeid ja omavahendite nõudeid. Seetõttu peaksid nad oma tegevuse jätkamiseks olulisel määral suurendama omavahendite hulka, mis võib neile omakorda tähendada kõnealuse tegevusega seotud kulude suurenemist.
- (5) Otsus kohaldada kaubadiilerite suhtes riski kontsentreerumisega seotud nõudeid ja omavahendite nõudeid ei peaks tulenema erandi aegumisest. Selle asemel peaks see otsus olema põhjalikult läbimõeldud, põhinema investeeringisühingute läbivaatamise järeldustel ja olema õigusaktidega selgelt ette nähtud.
- (6) Seda silmas pidades tuleks eranditele ette näha uus tähtpäev. Seepärast tuleks määrust (EL) nr 575/2013 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) nr 575/2013 muudetakse järgmiselt:

1) artikli 493 lõike 1 teine lause asendatakse järgmisega:

„Seda erandit on võimalik kohaldada kuni 31. detsembrini 2020 või kuni käesoleva artikli lõike 2 kohaste muudatuste jõustumise kuupäevani, olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem.”;

2) artikli 498 lõike 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Seda erandit kohaldatakse kuni 31. detsembrini 2020 või kuni lõigete 2 ja 3 kohaste mis tahes muudatuste jõustumise kuupäevani, olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem.”

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja